

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2295/2545

นาย สุพล ยุติธาดา ในฐานะเจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคโจทก์ บริษัท อเมริกันอินเตอร์เนชชั่นแนลแอสซัวร์นส์ จำกัดจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.คุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 มาตรา 39, พ.ร.บ.คุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 มาตรา 10

ย่อ / หลักกฎหมาย

จำเลยเป็นบริษัทรับประกันชีวิตแก่ประชาชนทั่วไปจึงมีผู้เอาประกันภัยกับจำเลยเป็นจำนวนมาก เมื่อมีประชาชนผู้บริโภคซึ่งเป็นผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัยอีกจำนวนมากที่ประสบกับเหตุลักษณะทำนองเดียวกับ พ. ทั้งจำเลยไม่ได้กำหนดเป็นระเบียบไว้ว่า อาการน้ำตาลในเลือดต่ำเป็นโรคที่ต้องห้ามที่จำเลยจะไม่รับประกันภัย การที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเห็นสมควรดำเนินคดีแทน พ. ผู้บริโภค จึงได้มอบหมายให้โจทก์ในฐานะเจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคเป็นผู้ดำเนินคดีกับจำเลย จึงเป็นการดำเนินคดีเพื่อประโยชน์แก่ผู้บริโภคเป็น ส่วนรวมชอบด้วยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 แล้ว โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลย

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์ได้รับแต่งตั้งจากคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 มาตรา 39 ให้เป็นเจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภค และได้รับมอบหมายให้ดำเนินคดีแก่จำเลย เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2532 จำเลยเอกปรีชา คำคงศักดิ์ ได้ทำสัญญาประกันชีวิตแบบตลอดชีพสะสมทรัพย์พิเศษไว้กับจำเลยมีกำหนดตลอดชีพของผู้ประกันภัย จำนวนเงินเอาประกันภัย 110,000 บาท และผลประโยชน์เพิ่มเติมอุบัติเหตุ (เอ.ไอ.) จำนวน 100,000 บาท อุบัติเหตุ (เอ.ดี.ดี.) จำนวน 100,000 บาท สัญญาเพิ่มเติมประกันภัยมีกำหนดระยะเวลา 15 ปี จำนวน 100,000บาท รวมเป็นเงิน 410,000 บาท หากผู้เอาประกันภัยถึงแก่ความตายภายในกำหนดระยะเวลาประกันภัยและเกิดจากอุบัติเหตุ จำเลยจะจ่ายเงินชดเชยให้แก่นางเพ็ญศรีใจบุญ ผู้รับประโยชน์ ต่อมาวันที่ 14 สิงหาคม 2533 จำเลยเอกปรีชาประสบอุบัติเหตุและถึงแก่ความตาย เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2533 นางเพ็ญศรีได้ขอรับเงินตามกรมธรรม์ประกันภัย แต่จำเลยปฏิเสธ อ้างว่าจำเลยเอกปรีชาได้ละเว้นหรือไม่เปิดเผยความจริงถึงข้อบกพร่องของสุขภาพ อันเป็นการละเมิดสิทธิของนางเพ็ญศรีผู้บริโภค จำเลยต้องชำระเงินจำนวน 410,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ 26 ตุลาคม 2533 ถึงวันฟ้องเป็นเงิน 138,375 บาท ขอให้บังคับจำเลยชำระเงิน 548,375 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงิน 410,000 บาท นับถัดจากวันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่นางเพ็ญศรี ใจบุญ ผู้บริโภคจำเลยให้การว่า จำเลยไม่ได้ละเมิดสิทธิของผู้บริโภค โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง ขอให้ยกฟ้องศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องโจทก์ อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับ ให้จำเลยชำระเงินจำนวน 410,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ 26 ตุลาคม 2533 จนกว่าจะชำระเสร็จให้แก่นางเพ็ญศรี ใจบุญ ผู้รับประโยชน์ แต่ดอกเบี้ยถึงวันฟ้องต้องไม่เกิน 138,375 บาท ตามที่โจทก์ขอจำเลยฎีกาศาลฎีกา คณะคดีปกครองวินิจฉัยว่า "พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ในเบื้องต้นว่า ประธาน คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคโดยมติคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีคำสั่งแต่งตั้งให้โจทก์เป็น

เจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภค ให้มีหน้าที่ดำเนินคดีแพ่งและคดีอาญาแก่ผู้กระทำการละเมิดสิทธิของ
ผู้บริโภคในศาลตามสำเนาคำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเอกสารหมายเลข 1 และ
สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือแจ้งคำสั่งมายังกระทรวงยุติธรรมเพื่อแจ้งให้ศาลทราบ
แล้ว ตามสำเนาหนังสือเอกสารหมายเลข 2 เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2532 จำสับเอกปรีชา คำคงศักดิ์ ได้
ทำสัญญาประกันชีวิตแบบตลอดชีพสะสมทรัพย์พิเศษไว้กับจำเลยจำนวนเงินเอาประกันภัย
110,000 บาทและผลประโยชน์เพิ่มเติมอุบัติเหตุ (เอ.ไอ.) จำนวน 100,000 บาท อุบัติเหตุ
(เอ.ดี.ดี.) จำนวน 100,000 บาท สัญญาเพิ่มเติมประกันภัยมีกำหนดระยะเวลา 15 ปี จำนวน
100,000 บาท โดยระบุให้นางเพ็ญศรี ใจบุญ เป็นผู้รับประโยชน์ หากผู้เอาประกันชีวิตถึงแก่
ความตายโดยอุบัติเหตุผู้รับประโยชน์จะได้รับเงินจากจำเลยรวม 410,000 บาท ตามสำเนากรรม
ธรรม์ประกันภัยเอกสารหมายเลข 7 ต่อมาวันที่ 14 สิงหาคม 2533 จำสับเอกปรีชาได้
ประสบอุบัติเหตุขับรถจักรยานยนต์พลิกคว่ำและถึงแก่ความตายเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2533 ด้วย
สาเหตุสมองได้รับความกระทบกระเทือน ตามสำเนารายงานการตรวจชันสูตรพลิกศพเอกสาร
หมายเลข 8 นางเพ็ญศรีแจ้งให้จำเลยใช้ค่าสินไหมทดแทนตามกรรมธรรม์ประกันภัยแล้ว แต่จำเลยได้
มีหนังสือลงวันที่ 26 ตุลาคม 2533 ปฏิเสธความรับผิดชอบโดยอ้างว่าจากการตรวจสอบพบว่า
ผู้เอาประกันภัยมีความบกพร่องทางร่างกายและสุขภาพและได้รับการรักษาพยาบาลก่อนวันยื่น
ใบสมัครขอทำสัญญาประกันชีวิต โดยผู้เอาประกันภัยละเว้นหรือไม่เปิดเผยความจริงถึงความ
บกพร่องในสุขภาพดังกล่าวตามสำเนาหนังสือแจ้งผลการพิจารณาค่าชดเชยกรณีกรรมธรรม์เอกสาร
หมายเลข 9 ต่อมาวันที่ 25 มิถุนายน 2534 นางเพ็ญศรีได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการคุ้มครอง
ผู้บริโภคตามบันทึกคำร้องเรียนเอกสารหมายเลข 10 คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคพิจารณาแล้ว
เห็นว่า เป็นเรื่องที่จำเลยเอาเปรียบผู้บริโภค จึงมีมติเห็นชอบให้ดำเนินคดีแก่จำเลยแทนนางเพ็ญศรี
ผู้ร้องซึ่งเป็นผู้รับประโยชน์ตามกรรมธรรม์ประกันภัยเพื่อให้ได้รับค่าสินไหมทดแทนตาม
กรรมธรรม์ประกันภัยโดยมอบหมายให้เจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคดำเนินการ ตามสำเนา
รายงานการประชุมเอกสารหมายเลข 16 ข้อ 4.3 และ 18 ข้อ 4.16คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตาม
ฎีกาของจำเลยประการแรกว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องหรือไม่ จำเลยฎีกาว่า เหตุที่จำเลยไม่ใช้
ค่าสินไหมทดแทนให้แก่นางเพ็ญศรี เนื่องจากมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับข้อสัญญาในกรรมธรรม์
ประกันชีวิตโดยตรงว่าจำสับเอกปรีชาอยู่แล้วละเว้นเสียไม่เปิดเผยข้อความจริงเกี่ยวกับความ
บกพร่องของร่างกายและสุขภาพซึ่งอาจจะได้จูงใจจำเลยให้เรียกเบี้ยประกันภัยสูงขึ้นอีกหรือให้
บอกปิดไม่ยอมทำสัญญาหรืออยู่แล้วแถลงข้อความอันเป็นเท็จทำให้สัญญาประกันชีวิตเป็น
โมฆียะ การที่จำเลยปฏิเสธไม่ใช้ค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวเป็นการปฏิเสธโดยมีเหตุผลและ
ตามกฎหมายให้สิทธิจำเลยไว้เป็นการโต้แย้งข้อเท็จจริงเฉพาะกรณีของจำสับเอกปรีชา
ผู้เอาประกันภัยรายนี้เท่านั้นซึ่งจำเลยมีสิทธิบอกล้างสัญญาได้ จึงมิใช่เป็นเรื่องการไม่ปฏิบัติตาม
สัญญาโดยไม่เป็นธรรมซึ่งจะเป็นความเสียหายหรือกระทบต่อประโยชน์ของผู้บริโภคโดยรวม
โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง เห็นว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 มาตรา 10 บัญญัติว่า
"คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้... (7) ดำเนินคดีเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภค
ที่คณะกรรมการเห็นสมควรหรือมีผู้ร้องขอตามมาตรา 39" และมาตรา 39 บัญญัติว่า "ในกรณีที่
คณะกรรมการเห็นสมควรเข้าดำเนินคดีเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคหรือเมื่อได้รับ
คำร้องขอจากผู้บริโภคที่ถูกละเมิดสิทธิ ซึ่งคณะกรรมการเห็นว่าการดำเนินคดีนั้นจะเป็นประโยชน์
แก่ผู้บริโภคเป็นส่วนรวม คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานอัยการโดยความเห็นชอบของ

อธิบดีกรมอัยการ หรือข้าราชการในสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางนิติศาสตร์เป็นเจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคเพื่อให้มีหน้าที่ดำเนินคดีแพ่งและคดีอาญาแก่ผู้กระทำการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคในศาลและเมื่อคณะกรรมการได้แจ้งไปยังกระทรวงยุติธรรมเพื่อแจ้งให้ศาลทราบแล้ว ให้เจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจดำเนินคดีตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้" ปัญหาว่าการที่จำเลยบอกเลิกสัญญาประกันชีวิตและปฏิเสธการใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่นางเพ็ญศรีผู้รับประโยชน์เป็นกรณีซึ่งคณะกรรมการเห็นว่าการดำเนินคดีนั้นจะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริโภคเป็นส่วนรวมหรือไม่ โจทก์นำสืบว่า การที่จำเลยปฏิเสธการใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่นางเพ็ญศรีผู้ร้องโดยอ้างอาการอ่อนเพลียของผู้เอาประกันภัยซึ่งในทางการแพทย์ถือว่าไม่ใช่โรคนั้น จึงเป็นการกระทำที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้ร้อง และไม่ใช่แต่เพียงผู้ร้องรายเดียวที่ประสบกับเหตุลักษณะนี้ แต่คดียังมีประชาชนผู้บริโภคซึ่งเป็นผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัยอีกจำนวนมากที่ประสบกับเหตุลักษณะทำนองเดียวกันนี้ เพื่อป้องกันสิทธิของผู้บริโภคโดยส่วนรวมและเพื่อป้องกันผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยทั้งหลายไม่ให้เอาัดเอาเปรียบผู้บริโภคโดยไม่เป็นธรรม การดำเนินคดีแทนผู้ร้องจึงเป็นประโยชน์แก่ผู้บริโภคเป็นส่วนรวมเห็นว่า จำเลยเป็นบริษัทรับประกันชีวิตแก่ประชาชนทั่วไปจึงมีผู้เอาประกันภัยกับจำเลยเป็นจำนวนมากที่โจทก์นำสืบว่ายังมีประชาชนผู้บริโภคซึ่งเป็นผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัยอีกจำนวนมากที่ประสบกับเหตุลักษณะทำนองเดียวกันนี้ ทั้งจำเลยก็นำสืบว่า จำเลยไม่ได้กำหนดเป็นระเบียบไว้ว่า อาการน้ำตาลในเลือดต่ำเป็นโรคที่ต้องห้ามที่จำเลยจะไม่รับประกันภัย ที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเห็นสมควรดำเนินคดีแทนนางเพ็ญศรีผู้บริโภค จึงได้มอบหมายให้โจทก์ในฐานะเจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคเป็นผู้ดำเนินคดีกับจำเลยจึงเป็นการดำเนินคดีเพื่อประโยชน์แก่ผู้บริโภคเป็นส่วนรวมขอด้วยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 แล้ว โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลย ฎีกาของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น"พิพากษายืน

องค์คณะ

วิชัย วิสิทธิ์วงศ์ · วิชัย ชื่นชมพูนุท · สุเทพ เจตนาการณ์กุล

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/2295/2545>